

Előfizetési árak:
 egész évre 4 frt., félévre 2 frt.,
 negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.
 hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden osz-
 tótközlés.
 Felelős szerkesztő:
ENDRE JÁNOS.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hogy a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adódnak.

Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.
 hogy a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők
 Kiadótitkár:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

A hitelszövetkezetekről.

Most midőn a képviselőházban a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló törvényjavaslatot tárgyalják, alkalomszerűnek tartjuk ezzel az ügygyel foglalkozni.

Egy nemzet gazdasági, kereskedelmi és ipari fellendülése mindig az ország, a nép pénzvisszonyaitól függ. A gazdasági, kereskedelmi és ipari üzem mindig egyfőként kíván, melyet az üzembe fektetve, ügyesen kell tudni forgatni. Ezekhez egy tőke kell, mely nem rögtön, hanem csak bizonyos idő múlva hozza meg kamatját. És ha az ember minél nagyobb tőkét tud vállalatába befektetni, minél biztosabb alapra fekteti azt, annál nagyobb jövedelmezőségre van kilátása.

A kinek tőkéje nincs, annak hitelre van szüksége, a hitel pedig annál üdvösebb, minél kisebb kamattal és minél kedvezőbb feltétellel kapja meg az ember.

Mind eddig a kis gazdának, a kisiparosnak és kereskedőnek az volt a megelőzője, hogy vagy nem tudott magának hitelt szerezni, vagy ha szerzett is, az oly föltételekhez volt kötve, hogy nem képes kezemunkájával akkora jövedelmezőséget magának teremteni, hogy a kamat lefizetése mellett neki jövedelme is maradt volna, szóval a kamat és a szigorú föltételek fölemésztették a jövedelmet és a megélhetésre nem maradt semmi, tehát, ha nem is bukott meg, de megélhetése nagyon meg volt nehezítve.

A kormány látva, hogy hitel nélkül a magyar gazdaság és ipar nem tud fellendülni, sőt napról-napra visszaesést mutat, kénytelen volt oly törvényről

gondoskodni, mely a hitelszövetkezet áldását jobb alapokra fekteti és képes lesz a mai viszonyok mellett a hitelnyújtást nozzáférhetővé tenni és ezáltal a kis gazdák és kisiparosok anyagi helyzetére kedvezőbbé tenni.

Ehhez a törvényjavaslatához, mely — azt hisszük — ne sokára törvénynyé fog válni, fontos társadalmi érdekek fűződnek, mert a szövetkezeti ügy egészséges fejlődése új intézkedéseket, új intézményeket, szóval alapos reformokat igényelt és ezek a törvényjavaslatban nagyon szépen és helyesen vannak ki-domborítva.

Nagyon jól tették az intézők, hogy a kereskedelmi törvénynek a szövetkezetek vonatkozó intézkedései, a tárgyalás alatt levő törvényjavaslatból mintegy kiszakítva, ez alkalommal nem tárgyalatnak és a törvényjavaslat csak a hitelszövetkezeteket szabályozza. A főczél pedig a javaslatban oda irányul, hogy oly központi hitelszervezet létesíttessék, mely a kötelekbe tartozó szövetkezetek és ezek útján a szövetkezeti tagok hitelszükségletét kielégíthesse. És az állam ennél a nagy alkotásnál csak annyi befolyást biztosít magának, mint a mennyit a közérdek és a kinsztár érdekei okvetlen megkívánnak; főleg a hathatós felügyeleti és ellenőrzési jogot. Ezen ingerencia pedig csak a központi szövetkezettel van a kormányzat fontartva, míg a központba belépett egyes szövetkezetekre nem terjed ki.

Szóval ezen életbelépendő törvény hivatva lesz a mostani hitelnehézségeket leküzdeni, és kedvező hitelnyújtás által a kis gazdák és kisiparosok anyagi

érdekeit előmozdítani és azzal a gazdaság és ipar mai helyzetén tetemesen javítani.

Kívánjuk, hogy e hitelszövetkezeti törvényjavaslat minél előbb törvénynyé váljék és üdvösen küzdhessen áldásos célja, — a gazdaság és ipar fellendülése érdekében. *

Felhívás!

A munka jutalma az elismerés. Azért legyünk elismeréssel azok iránt, akik erre becsülettel részlegáltak. Ha valaki, úgy bizonyára id. *Schwarz Mór* újpesti állami tanító érdemi meg az elismerést, ki 54 éven keresztül a hivatások legszebbikét — a népnevelést szolgálta. Igen 54 évig működött id. *Schwarz Mór* a tanítói pályán, mely idő alatt a nemzet kultúra, a hazafias népnevelés volt az ő legszebb ideálja. Ő akkor kezdte hivatását, midőn válságos napok nehezettek a hazára és ama napoktól kezdve ő a mai napig tanítóhivatásában buzgalommal küzdött, tanítványai-ban mindenkor a legszebb erényeket oltván be — a honszeretetet. Akkor, mikor drága anyanyelvünk idegen lett saját hazánkban, akkor ő erős akarattal dacolt a hatalommal és ezen, a hírheft Ujpesten ő hirdette a nemzeti geniust.

De az idő vasfoga, a szüntelen munka által sajtolt veríték megviselte, elgyöngítette az erős, ferfiat, kit a legnagyobb viszontagságok sem bírtak megtörni.

Pihenni vonul immar, hogy a nagy idők fáradalmait kipihenhesse. Mikor a nemzet napszámosainak oly nagy veteránja pihenni tér kedves köteleesség var reánk, ünneppá kell emelnünk azt a napot, a melyen a derek és győzelemben gazdag vezér az édes nyugalom napjait megkezdi. Az 54 ének utolsó munkanapját a derek munkás előtt emlékeztetesse kell tennünk és örömnappá avatni. *Ti hálás tanítványok, szerető kartársak és a társadalom tanítványai, tisztelői a becsületes munkának, esatlakozatok ahhoz a szükebb bizottsághoz, mely az elismerésnek azáltal akar kifejezést adni, hogy id. Schwarz*

A „KÖZÉRDEK” TÁRGYAJA.

A magános óra intett...

*A magános óra intett,
 Mégse tölthetem veled:
 E sok unt arc, unt tekintet
 Megzavarta üdvemet.*

*Most, számomra szép szerelmem,
 Nincs, egyetlen mosolyod,
 Mit tegyek? El kell viselnem
 Bár szívem kintől sajnó.*

*Óh! lehetnék csak tanutlan,
 Csupán kettő, én, veled,
 S élvezhetnék háborítlan
 A legdrágább percekét.*

*Körülöttem lágyan fonnám
 Üdvözölő két karom,
 S ajkaimra vágyva vonnám
 Édes ajkad anygyalom.*

Vargha Gyula.

Fergeteg József.

Szokott alázatossággal állít be hozzám a minap az én Fergeteg szomszédom.
 Szomorú volt, mint máskor és pityókás, mint rendszeren.

— Jó napot kívánok kigyelmednek!
 — Adjon Isten magának is! Mi jót hozott szomszéd?

— Semmi jót uram. Bajban vagyok.
 — Hogy-hogy?

— Biz' az ügy esett — tudja kigyelmed — hogy minap Kecskeméten voltam az Oldal-as harangozó-fele tolvajpörben tanuzni. Aztán ott várok, csak ott várok a törvényszék folyosójában s a hosszú várakozásban biz' én megeheztem. Hozzá láttam a kenyerezéshez: nos azután meg előhúztam a strimpfliszárát, meg a pipát s rá akartam gyujtani. Tudja kigyelmed — szó köztünk maradjon — egy keves jöfele czeplédi szűz dohány volt a strimpfliszárban. Már éppen felgyűröm a strimpflit a hogy szokás kezdem tömögetni a pipámat, mikor kikiált egy kopasz fejű ur hogy:

— Oldal-as Pista, Finta János, Fergeteg József Taller András.

... Persze, hogy az ilyen magam szőrűbőrű ember, a ki nem szokott törvénykezni azt se tudja, hányadán van, mikor nevet halja emlegetni. Nosza én is elhajítok pipát, dohányt s nyomulok befele a törvényre. Ott aztán kihallgattak szépen. El kellett mondanom hogy...

De hát Fergeteg szomszéd annyira belemerült a Oldal-as harangozó meg saját baja nak magyarázásába, jónak láttam őt felbszakítani.

— Hát szomszédnak hogy eset baja?

— Igaz is a! Hát a strimpfliszárát vagy hogy is mondjam: a czeplédi dohányt! Biz' én ott kint hagytam ijedtemben, mikor beszélt az a kopasz ur s biz azt felvette egy bakterforma ember és behozta a törvényre.

— Hát aztan mi történt? — sürgettem a szomszédot.

— Az a pokolraláló tömlőczlartó — vagy mi a kő — megkerdezte tőlünk, hangosan, hogy ki hagyta odakint a dohányt. Igaz, hogy volt annyi kurezsi mindnyajunkban, hogy egyik se vállalta el; de az is szent igaz, hogy a kopasz ur olyan erősen nezett rám, hogy mai napig sem hiszem, ha nem találta-e ki, hogy az enyem volt a dohány. Alig vártam, hogy szabadulhassak. Ugy eljöttem én Kecskemétről mint Lot Szodomából: hátra se nezttem. Még a tanuzásért se kerlem semmit; de hát banna a nyila, csak olyan gyauusan ne nezték volna rám azért a kis szűz dohányért...

Vendégem egészen betevőrosódott eibe-szélesében.

Mar vigasztalni akartam, mikor néhány ketes czelu köhintés után ismét megszólalt:

— Nem lenne haládatlan uram, ha megtenne nekem egy szívességet.

— K' vele Fergeteg szomszéd!

— Adjon kigyelmed nekem egy pár sor

Mór tiszteletére jubileumi ünnepélyt rendez. Felkerjük tehát mindazokat, akik az ünnepély rendezésében részt venni ohajtának, hogy teljes ezimüket lapunk szerkesztőségével tudatni sziveskedjenek.

ORSZÁGOS HIREK.

— **Szenteltett törvények.** A király az 1881. évi LIX. törvények 3. §-ának módosításáról, a kisbirtokosok országos földhitelintézetéről szóló 1879. XXXIX. törvények módosításáról és a polgarosított magyar határvidéken fennálló házközösségi intézménynek megszüntetéséről szóló 1885. XXIV. törvények nemely rendelkezéseinek módosításáról és kiegészítéséről szóló 1898. évi X. XI. és XII. törvényekről szentesítette.

— **A budapesti III. kerületben** erősen foly a választási harc. Két jelölt van: az egyik Ország Sándor szabadalvú, a ki mai evekkel ezelt képviselte a kerületet, a másik Veszti József pártunké. A »Budapesti Napló« szerkesztője. Kiváncsian várják a választás eredményét.

TÖRVENYHATÓSÁGI ÉLET.

— **Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye** központi választmányának 35.000 sz. alatt kelt rendelete folytán az országgyűlési képviselő választók névjegyzékének 1899. évre leendő kiigazítása elrendeltetett, miről az érdekeltek azaz értesítettek, hogy a névjegyzék kiigazítása Ujpesten folyó évi május hó 17-én es következő napjain mindenkor d. e. 9 óráig 12 óráig délután 3-5 óráig fog eszközölni. Az 1874. évi XXXIII. t.-ez-nen foglalt rendelkezéshez képest felhívattak az Ujpesten ülendő lakással bíró az adófőknyvekben elő nem forduló választók és bejegyzett cégtagok, kik egyébként az idézett törvény alapján választói képességgel bírnak, miszerint a bizottság előtt a választó jegyzékbe való felvételük végett igazolványaikkal jelentkezni el ne mulasszák.

Heti tájékoztató.

Május 31 nap.

12. csütörtök. *Pongrácz* (első fagyos szent). Carnot, a francia köztársaság győzelmes szervezője szül. 1753. Az osztályorszájék huzása (második nap).
13. péntek. *Szerédy* (második fagyos szent). Maria Terezia szül. 1717.
14. szombat. *Bonifác* (harmadik fagyos szent). Bayallac meggyilk. IV. Henrik francia kir. 1610.
15. vasárnap. *Zsóf*. Lajos Győző főherceg szül. 1842.
16. hétfő. *Nep. János*. A rabszolgaság megszüntetéséről szóló törvény előterjesztése 1833.
17. kedd. *Ubal*. Klapka György tábornok megh. 1892.

írást, hogy az a strimfliszár — nem az enyém volt.

Nem állhattam meg, hogy ne nevesek. Ő pedig felig szégyenkezve, felig indignálódva folytatta.

— Hisz az igaz, hogy hamis bizonyítványt készit az ur; de hát nem akarom én azt a törvényre vinni.

— No meg csak az kellene!

— Csak betennem a ládájába, s ha jönni talál a pénzc, mert biztos vagyok benne, hogy ideküldik, előmutatom neki.

— Hát aztán mit írának, hogy kié volt a strimfliszár? kerdem mosolyogva.

— Én úgy gondoltam — szól örömmel — legjobbj lenne, ha azt bizonyítanók, hogy az Tallér András komáé volt, Ő — Isten nyugtasa — az óta úgy is meghalt influenzába, vagy mi törökcsudanak hívják azt a nyavalyát.

Azt hiszem senki se tett volna mást az én helyemben: megirtam a bizonyítványt a Fergeleg szomszéd nagy lelki megnyugtására. Azt azonban a lelkere kötöttem, hogy senkinek a világon ne mulassa, mert baj lenne belőle. A pénzcnek azonban előadhatja ha kéri...

Fergeleg szomszéd azóta mindig várja a pénzcöt — és trafikot pipál.

Ennek a históriának pedig fele se tréfa.

18. szerda. *Felix*. Maria Terezia megnyitja az országgyűlést Pozsonyban 1741. Goldmark Károly zeneszerző szül. 1832.

HIREK.

Kérjük a megye területén működő hatóságok és intézetek fejeit, hogy hivatalos közleményeiket lapunkban közzölni sziveskedjenek.

Levelezoinket pedig arra kérjük, hogy tudósításaikat mindig szerdán délig küldjék be hozzánk.

— **A király itthon.** Ő feleise a király most kedden este 7 óra 20 perczkor érkezett hű nepe köze Budapestre. A király ittlete alatt külön-külön szentlet tart a budapesti helyőrség fölött, azután egy díszszemle a vermezőn.

— **Eljegyzes.** Várady Zsigmond okl. jegyző községünk tisztviselője a napokban vallott jegyet öv. Reihy Karolyne szül. Horváth Gizella ürhölgyei Budapestben.

— **Nemmagyarosítások.** Kohn Farkas a Schreiber Gyula upesti fakereskedő cég könyvelője nevet bejegyzésmintéri engedéllyel »Kozmá«-ra magyarosította; Dr. Fischer László ezegledi lakos vezetéknével »Hallasz«-ra; Grosz Ernőszina és Emilia gödöllői lakosok vezetéknével »Garó«-ra változtattak.

— **A hivatalos lapból.** Május 5. A pénzügyminiszter a raezkevei kir. adóhivatalhoz Lauyi Sándor görmezbányai adóhivatali gyakornokot adótitizte; — Malyasovszky Zoltan adóhivatali gyakornokot adótitizte; — az alsodabasi kir. adóhivatalhoz Tóth Rezső veszprémi pénzügyigazgatósági díjas szamgyakornokot adótitizte nevezte ki. Május 8. A földművelésügyi miniszter Lovik Béla vezett erdeszeti akademiát hallgatót a gödöllői adóhivatalhoz erdegyakornokká nevezte ki. A budapesti kerületi raezkevei m. kir. adóhivatalhoz segélydíjas gyakornokká nevezte ki. Május 10. A király Ang Miklós kecskeméti járáshírosági albirót a kecskeméti törvényesekhez bíróvá nevezte ki.

— **Ügyvédi diploma.** Dr. Boros Mór, az upesti jogászvilág egyik igen lehetséges tagja, ki eddig Dr. Fährer Simon ügyvédi irodájának volt a vezetője, f. hó 3-án tette le a budapesti egyetemen az ügyvédi vizgát s mint biztos forrásból tudjuk legközelebb már önálló irodát fog közlegünkben nyitni.

— **Hangverseny.** Az »Országos nemz. szövetsegi« upesti hölgybizottságának f. évi május hó 19-án d. u. 4 órakor tartandó alakuló közgyűlése után rendezendó hangverseny iránt nagy érdeklődéssel viseltelnek nemcsak Ujpesten, hanem a fővárosban is. Ugy az alakuló közgyűlésen, valamint a hangversenyen előkelő fővárosi vendégek fognak részt venni, meg pedig dr. Hercegh Mihály egyetemi tanár, az O. N. Sz. elnöke, több országgyűlési képviselő, a fővárosi társadalom számos előkelő nőtagja s íb. A szervező bizottságnak vigalmi bizottsága Gallauer Luiza igazgatónő elnöklete alatt tegnap este 6 órakor értekezletet tartott, a melyen a hangverseny műsorát alapították meg. A hangversenyen előkelő művészek fognak közreműködni, kiknek díszes műsorát valamint a teljes műsort lapunk jövő számában fogjuk közzölni.

— **Megsemmisített választás.** A fészolga-bíró Deutsch Zsigmond ipartestületi eljáró fellebezése folytán a nem régen megejtett titkárvalasztást megsemmisítette és szabályszerű pályázat kiírása mellett új választást rendelt el.

— **Rozsalancz.** Goldmann Antal, gróf Vigyázó Sándor rakos-csabai nagyberőlje, e hó 10-én vezette ottárhoz Isaszeghen Mandl Adolf ottani maganzó leányát, Stefania kisasszonyt.

— **Felhívás a földbirtokosokhoz.** A mezőrendőri 1894. évi XII. t.-ez 51. §-ának rendelkezése értelmében »minden birtokos köteles birtoka egész területén a szerbtövist vörázása előtt, az arankát pedig megjetenése után azonnal alkalmas módon irtani«. Az aranka irtási modját a földmiv. miniszter 48000. 98. sz. rendelete alapítja meg.

— **Ékszereszek a kereskedelemügyi miniszternél.** A budapesti ékszereszek mult hetfőn delután tisztelegtek a keresk. miniszternél és Vörös László államtitkárnál kérvén őket,

hogy a zálogháztulajdonosoknak tiltsák meg az ékszerárulást, mert ezek sok visszaesre szolgálnak okot. A miniszter és államtitkár szivesen fogadta a küldöttséget és gyors jogorvoslat ígérték. A küldöttségben Ujpestről Deutsch Zsigmond és Fornsheim Zsigmond vettek részt.

— **Ipari gépek bemutatása.** A m. kir. technológiai iparmuzeumban jelenleg a következő czipeszpari gépek vannak kiállitva: Taip-hengerlőgépek, talpkimetszőgép, talpformálópres, varrasnyommetsző, kedervágógép, taipvarrógepek, talpszegzőgép, felsőbőrhasítógép kefelőgép. Ezek azon főbb gépek, a melyeket az osztrák tartományok számos városában a czipeszparosok szövetkezete a kormány támogatásával már megszerzett, hogy iparezikeik készítését tökéletesítsék és olcsóbbá tegyék. Ezeket a gépeket majus vegeig minden heten kedden és esütörtökön este 7 óratól 8 óráig s szerdán 7 óratól 9 óráig működésben tartják, hogy a czipeszmesterek ezek működését, kezelését megismerhessék s használatosságukról és alkalmazásuk czelszerűségéről meggyőződve, közös használatra megszerezze-
zék.

— **A monori hitvesgyilkosság.** A pestvidéki kir. törvényesek gyilkosság és hamis tanuszerzés büntette miatt vad alá helyezte Berkes József monori kádárparost és ennek szeretőjét, Goldberger Emmát, s ellenük a mult hónapban ki is tüzte a vegltárgyalást. Ezt tudvalevőleg Goldberger Emma meghetegedes miatt el kellett halasztani felgyógyulásáig. Dr. Goldberger Emma állapota egyre rosszabbra fordult s a mult hónap derekán meg is halt a fogházban. Vele megsemmisült Bucz Lajos vizsgálobíró főbizonyítoka is arra, hogy Berkes József lőtte agyon feleségét, hogy annak vagyonát megszerzeve, gondtalanul élhessen kedvesével. Mert Berkes mindvégig tagadja tetteit, s azt állítja, hogy neje öngyilkos lett. Ezt oly valószínűséggel állította, hogy a monori kir. járáshíroság beszüntette elene a vizsgálatot s az asszonyt mint öngyilkost temette el. Dr. Bucz Lajosnak azonban nagyon gyanusnak tűnt föl az eset s a helyszínerre ment ki, hol exhumáltatta a holttestet. Az orvosszakértők megvizsgálták a lövések irányát és kimondották, hogy öngyilkosság esete teljesen ki van zárva. Erre letartoztatta a vizsgálobíró Berkest is, szeretőjét is. Berkest azonban hiába vallotta, megmaradt állítása mellett, hogy felesége öngyilkos lett. Így vallott eleinte Goldberger Emma is, de egy pillanathoz, melyben önmagába szállva, tetteit megbánta, bevallotta, hogy Berkes lőtte agyon az asszonyt s a gyilkosságot megelőzőleg tőle kert összeletti kezekkel tanacsot, hogy miként pusztítsa el feleségét. Most, hogy Goldberger Emma meghalt, nehéz lesz Berkesre a vádat rábizonyítani, ha csak töredelmes vallomást nem tesz. Az érdekes végtárgyalás ma lesz a pestvidéki kir. törvényeseknél. A tárgyalást Rouay Kamil táblai bíró vezeti. A vádat dr. Geguss Gusztáv kir. ügyész képviseli, a védelmet dr. Kretoovich Odón képviseli.

— **Az alpari vérengzes.** Olvasóink bizonyára elevenen emlékeznek meg az alpari esatára, a mely tavaly június hónap 7-én folyt le a katonaság és a felbujtolt tömeg között. A község képviselőtestülete a mar kiépített szolnok-felgyházi vasút alpari állomását nem a falu közepére, hanem Mihalovich Gyula főjegyző háza mellé akarta építeni. A nép megtudva a dolgot, dühében a község házára tört, összevissza zuzott mindent és leakarta gyilkolni a képviselőtestületet. Az ovatosságból kirendelt három esendőr nem bírta fekevesztett tömeggel. A esendőröket is megdöbálták, ütöttek, mire azok a nép köze löttek, úgy hogy két ember halva maradt, többen pedig súlyosan megsebesültek. A Felgyházáról es Kecskemétről érkezett katonaság azután szétverte a zavargókat. Az ügyesseg később vizsgálatot indított ebben az ügyben és most kibocsátotta vad alá helyezési végzését, a mely szerint a zavargók közül halvanegyet hatóság elleni erőszak miatt vad alá helyez. Egyben vad alá helyezi Mihalovich főjegyzőt is, hivatalos hatalommal való visszaesre miatt. A pör végtárgyalását valószínűleg a jövő hónapban tartja meg a kecskeméti törvényesek.

— **Vitéz klsbírók.** Novák József abonyi korcsmáros 1896. április havában borvásárlás miatt Pilisre utazott. Ősi szokás szerint fel

napig tartott a pilisi szőlőken a borkostoló, estére Novák József úgy elővéve revolverét, a csillagokra lövöldözött. Két szőlőcsész vetté pártfogásába az erősen tántorgó koresmárost s a pilisi községházához vitte, hol a falu esze, a bíró reggelig lecsukatta Novákot, hadd aludja ki magát. Hogy azonban baja se történjen meghagyta Kotvinszky Pál és Pirkó János kishíróknak, hogy ügyeljének a vendégekre. A két kishíró — a kik üres óráikban különben eszmacskázással foglalkoznak — úgy látszik hallottak budapesti rendőrkollegáik vitékdésceikről, és megirigyelték tőlük a dicsőséget mert szegény Novák Jánost úgy helybenhagyták a börtönben, hogy keze es feje összelört. Így került törvény elé a két kishíró. A pestvidéki kir. törvényszék hivatalos hatalommal való visszaélés es súlyos testi sértés vetsege miatt, Rónay Kamil táblai bíró elnöklése alatt a múlt szombaton tartott végvárgyalás után, Horváth János kir. ügyész indítványára egyenként 6 hónapi fogházra es viselt hivataluk elvesztésére ítélte el a vádlottakat. A elítéltek fellebeztek, de fellebezett terhükre a kir. ügyész is.

— **Vasárnapi krónika.** Stern Mór a' Löwy-utca egyik nyilvános házának tulajdonosát, f. hó 8-án este a ház kapujában két olasz munkás megtámadta s úgy összeszurkálta, hogy a Károlyi-kórházba kellett vinni. Stern leírása után a rendőrség az egyik tettest Robelin Vincze olasz munkás személyében felismerte s letartóztatta. Bár tagadja a késelet, Stern felismerte benne egyik meglamadóját.

— **Köszönet nyilvánítás.** A család nevében alulírottak halás köszönetet nyilvánítnak az újpesti izr. szent egyesület (Chowra kadisah) elnökségének es választmányának azon előzékenységeért es humánus eljárásáért, melyet az Újpest kötelekebe nem is tartozott teljesen idegen es csupán látogatóban Újpesten járt s ill. váratlanul elhunyt Better Adolf földi maradványainak ettakarítása körül tanúsított. Újpesten, 1898. május 5-én.

Özv. **Better Adolfné** szül. **Adler Teréz.**

TANÜGY.

— **Az országos közoktatási tanács** idejéig összes ülését május hó 25. es következő napjain Budapesten tartja. A megnyitó ülés május hó 25-én delelőtt 10 órakor kezdődik. Az összes ülés napirendje a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az állandó bizottság évi beszámolója. 3. A közepiskolai tantervek revíziója. 4. Az állandó bizottságnak az országos közoktatási tanács napirendjére vonatkozó javaslata. 5. Indítványok. 6. Elnöki zárás. Az összes ülés nyilvános es a Magyar Tudományos Akadémia heti üléstermében tartatik.

— **A kün-fellegyházi áll. tanítóképző intézetbe való felvételeire vonatkozó értesítés.**

Az első osztályba felvétetnek az oly épített növendékek, kik 15-ik életévüket már betöltötték s a magyar nyelvben, számtanban, földrajzban es történelemben legalább annyi jártassággal bírnak, a mennyit a gymnasium, real, vagy polgári iskola negy alsó osztályában tanítanak. A beletni kívánó növendék erről vagy nyilvános iskolai bizonyítványt köteles elmutatni vagy felvételi vizsgálatnak magát alávetnie.

A felvételi vizsgálatok idejéről a folyamodók értesítetnek fognak.

A felvételre minősithetők közül jó előkészültséget s hasonló erkölcsi magaviseletet kimutató es szegénységet új keletű, szabályszerűen kiállított bizonyítvánnyal igazoló 20 növendék es felvételek fokainak megfelelő állami ösztöndíjban (havi 5—10 forint) fog részesítetnek, mely ösztöndíj a felsőbb osztályokban az illető szorgalma es jómagaviselethez mérten emelkedhet.

A felvételre a »Tekintetes Igazgató tanácsához« intezendő es 50 krajczáros belyeggel ellátandó folyamodványok május 31-ig küldendők be az alulírtokhoz. A folyamodványhoz a következő mellekletek csatolandók:

a) Születési bizonyítvány arról, hogy folyamodó a törvény 108. §-ában megkövetelt életkort betöltötte. A ki néhány hónappal fiatalabb, annak egyidejűleg korengedélyért is kell folyamodnia.

b) Tiszti orvosi bizonyítványt arról, hogy folyamodó teljesen egészséges, ép testi szerkezettel bír s különösen látási, hallási es beszéző organuma hibátlan.

c) Iskolai bizonyítvány, vagy ha az illető most jár a közepiskola negyedik osztályába, akkor az annak látogatásáról szóló igazolvány. Ez esetben akkor a tanév végén nyelendő szabályszerű iskolai bizonyítvány utólagosan okvetlenül benyújtandó.

d) Új keletű hiteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról, melyben a családfő polgári állása is okvetlenül kitüntetendő es esetleg arról, hogy maga a növendék bir-e magánvagyonnal, s ha igen, annak jövedelme hová fordittatik?

e) Községi vagy más egyéb hiteles bizonyítvány a családtagok számáról, ezek életkoráról es arról, hogy közülök hány van a családfő közvetlen gondozása alatt es hány van távol a szülei háztól, hány es mily mértékű neveltetési költséggel terheli meg a családfentartót?

Folyamodványaik eredményéről az illetők kellő időben mulhatatlanul értesítetnek fognak.

A tanév szeptember hó 1-én nyitattik meg.

Tankönyvekkel, melyek osztályonként 10—12 forintba kerülnek, az első pár het alatt köteles levenmagát mindenik növendék elváltatni, a jelzett összeget ki-ki hozza magával.

Benlakás még nincs: szállást pedig a városban csak az igazgató-ság tudtával es előleges bejegyezésével fogadhatnak maguknak a növendékek.

Csepreghy Endre
igazgató.

Színházi élet.

— **A »Kisfaludy színház«** jól szervezett társulata Újpesten a Colosseumban hetenkint két előadást fog tartani, u. m. hétfőn es pénteken. Az első előadás f. évi május hó 13-án (holnap pénteken) lesz. Színe kerül: »Czigány szerelem«, a negy sikert elert népszimű, újdonság 3 felvonásban. Irla es zenejel szerzette: Dankó Pista. Kezdeté pont 7 órakor. Jegyek előre válthatók a Colosseumban. Jegyek ára: 80, 60, 30 es 20 kr.

— **Városligeti szinkör.** Feld Zsigmond társulata a városligeti szinkörben vasárnap kezdette meg nyári előadásait. Délután »H. Rákóczy Ferenc fogságát«, este pedig Szigeti Józsefnek már-már elfeledett bohózatát, a »Csokon szerzett vélegenyét« adták elő. Ugy a délutáni, mint az esti előadásnak igen nagy közönsége volt. Az esti előadáson igen jól mulatott a közönség, különösen tetszett a Tharaszovics Margitból, Hatvani Edeből es Fehérvári Ottoból álló »ripacstársulat«, melyen iszonyuan kacagott a publikum. Nagyon meglapostlák Hatvanit is, aki három fölvonásban hat szerepet játszott, s mindegyikben nagyon kedves volt. Hevesi Gabort szintén jól fogadtak, s nyílt színen is többször meglapostlák. Vasárnap színe kerül: délután Rákosi »Magdolnáca«, este pedig »A varróné« című enekes bohózat, melyet Kövessy Albert dolgozott át. Az előadásokra jegyek már szombaton kaphatók.

SPORT.

Tavaszi lóversenyek.

A budapesti tavaszi lóversenyek a nézők es érdeklődők ezreit csalják ki a városligeti versenypályára. De nem is bánják meg azok, kik fáradságot vesznek maguknak a versenyek megtekintésére, mert szép versenyek vannak, a melyekért a monarchia telivereinek színe-java fut, a favoritoknak es outsideereknek győzelme, nagy guotak, szép verőfolyos idők! mi kell meg több a sportsmannoknak.

A megfigyelő a tavaszi meeting eddig lefolyt három napja alatt a következőket észlelhette:

A J. Reeves, Butlers mesterek keze alá idomítás alá adott lovak folyton javulnak es valamely versenyre általuk kiállított ló többekévesebé esélylyel bír a díjra amiért fut. Különösen a Reeves J. idomár ketevesei kitűnőek. A mostani 3 évesek rosszak, ezt különben már tavaly is lehetett constafálni; ugy a mostani 2- mint 4 éves lovakkal korteher alatt sikerrel futni nem tudnak, pelda rá a keddi futások alkalmával Ignác, Inaska, Ladra győzelmei.

Az elmúlt három versenynap alatt a derby candidatusok is erősen megróstatodtak, mert Mindig kivételével majdnem valamennyi komoly jelölt megjelent a pályán;

tudjuk e szerint, hogy Gagerl, Eigentlich, Pressburg, Dória, Senator, Valaki, Lulu nem méltók a nagy díjra, tudjuk azt, hogy a német Wasa beteg es nem idomitható, s ezek szerint a Derbyben csak nagyon kevés számú lovat várhatunk a starthoz. Jó formát a jelöltek közül Makó, Crampon, Áruól, Maikönig es nemileg Busserl mutatott, Mindig az Alagi díjban mutatkozik be az idén először; a nyelrot tehát e hat ló között kell keresni.

Ma esütörtökön a kanczadij képezi a nap főfutamá, melyben a tavaly nagy formát mutató Komamasszony küzdhet a díjért Busserl-lel, a mely eddig figyelemre méltó formát mutatott. Nehez a kettő közül a valószínű nyelrot megjelölni, mert Busserl az idén mutatott formája, Komamasszonyt pedig tavalyi képességein kívül a Reeves J. istálló nagy formája ajánlja.

Mi Komamasszonynak itéljük oda az elsőséget, mert pihenten áll a starthoz, míg Busserl az idén már többször próbálkozott habár csak erkölcsi sikerrel.

Vasárnap dől el a Derby végső előpróbája az Alagi díj, papírforma szerint Mindignek kell a díjat megnyerni.

Mához egy nétre dől el a 12000 koronás Királydíj, melyben a 4 éves Debutante, a tavalyi Királydíj nyelrotje mérkőzik össze legjobb három évesünkkel Mindiggel, Áruóval.

Szépirodalmi csarnok.

Egy bünös házasság.

— Regény. —

Irla: **Erschinger Jánosné.**

I. Ostrom alatt.

Ezen vizsgálóbizottság kérdőre fogja vonni mindazon nemeseket, kik a februári felkelésen fegyverrel kezükben részt vettek, vagy a népet izgatták, vagy vegre a fölkelést pénzüsszegekkel segítették, azonban különösen a következő nemesekre, kik a felkelés vezéreként szerepeltek figyelmeztetnek a jó nantisak: Pontsallex Lajos gróf, Talhourt Amadé Peter lovag, Dreux-Charollier Roger lovag, Rosambeau Alfred báró.

— Azt hiszem megkímélhetjük magunkat a fáradságtól — mondá a báró — a továbbit meghallgatni. Mi jobban ismerjük e neveket bárkinél.

— Elhíszem azt — felele Roger mosolyogva — mialatt látható lett villogó fehér fogsora.

— A kikiáltó még mindig olvas.

— Ugy látszik Bretagne összes nemességét verpadra akarják huzozolni.

— Horatius mester megelégedetten fogja kezeit dörcsölgetni.

— Főbíró, hm! a mi halálos ellenségnünk.

— Mit varsz egy itelőséaktól, melynek elnöke a királynak egy katonája, főbírája a mi halálos ellenségnünk es a társbírák a főbíró lekötelezettjei.

— Ott jól fogják osztani az igazságot!

— Ki e veréb kezebe kerül az el van veszve.

— Csitt, ezek már nem nevek!

— Mi ördögöt kiáltott ki most az a holló.

A városi kikiáltó valóban végre ért a nemes ifjak névsorának, de nem a kiáltványnak s az itjak újra figyelni kezdtek.

A nyilvános kikiáltó, kinek hangja a hosszú névsor felolvasása által ugy annyira berekedt, hogy valóban hasonlított a holló károgásához következőképpen folytatta:

»Fennemített nemesek, urak es lovagok, vétkesek mint felkelők, de egyszersmind felségsértés is követtek el, a miért a párisi legfőbb itelőszek számüzte es kitiltotta őket s szabad rendelkezési jogot adott Nantes városának a vétkeseket elfogni es megbüntetni, hasonló büntetésben részesülnek mindazok, a kik nevezett nemeseknek bármennemű segédkezet nyújtanak, vagy szökésüket elősegítik, továbbá vétkeseknek nyilváníttatnak mindazok, kik egyes felkelők buvóhelyét ismerik s azt az itelőszeknél fel nem jelentik. Kelt 1720 márcz. 27-én. Aláírva: Montgommery Oil gróf tábornok es Vatel Horatius királyi főbíró által.

A kikiáltó elhallgatott s a néptől kitört a soká visszatartott szóaradat. A moraj nem hasonlított többé a méhek zümmögéséhez, hanem a kitörni készülő viharehoz.

A báró rendes hidegvérűségével fordul barátjához.

— Nos mit szólnak e dolozhoz? — kérde.
— El vagyunk veszve — felelé Roger.
— Ha ugyan kezekezenek — mondá hidegvérrel Alfred.

— Nem hiszed — mondá Roger — hogy Horatius mester szimatja elhal a csendes padlás kamaráig is. Nem hiába járnak — kelnek alattomban gyanus egyenek néhány napja az utcán fel-alá. Mit tennél, ha hirtelen ajtónk előtt megjelenének a törvény szolgálai?

— Nos felelé — vállvonogatva Alfred — azt hiszem . . .

Azonban nem mondhatta ki azt a mit gondolt, mert e pillanatban erős kopogtatás hallatszott a kamra ajtaján.

Önkéntelenül összerázkódott a két barát es azon falhoz leptek, melyen kardjaik függtek. De a szó teljes értelmében fölőlegessé vált e harcziás előkészület, mert közvetlenül a kopogás után felig kinyílt a kamra ajtaja s azon latható lett Lapelle cipész-mesternek becsületes arca.

A barátok önkéntelen hahótára fakadtak. — Bocsánat! bocsánat Lorencz mester, — kiáltá a báró — mi a törvény egyik szimataló emberének hittünk. Kopogásodat nem ismertük fel te becsületes, hü lélek, te!

Alfred első szavaival összerázkódott Lapelle mester és sohogy se sikerült arcára a szokott mosolyt ráerőszakolni. Csak most látva e habozást és sikertelen erőlködést, vettek észre a barátok, hogy a jó cipész-mester arca oly halovány, vonásai oly dültak, mint ha csak kisértetet látott volna. Bal hóna alatt egy batyut hordott, jobb kezében pedig egy üveg bort; e kecsgetető látománnyal szemben sajátságos ellentétet képezett kezének reszketése.

— Ugyan az ördögbe! mi bajod van neked Lorencz mester? — kiáltá Roger.

— Nem hallottak semmit az éjjel? — kérde a cipész egész halkán és anélkül, hogy szeméit a nemes ifjakra merne volna vetni.

— Ej persze hallottuk, — felelé Rosanbeau; gyalogság, lovasság és ágyuk érkeztek. Most biztonságban lehettek ti jó nantesi polgárok, benneteket ugyan el nem lothat senki. A cipész fejét razta.

— Nem azt értem én kegyelmes uram — mondá — hanem, hogy vajjon nem zavarta-e álmukat az a zörgés és dörömböles, mely házamban az éjjel végbe ment?

— Nem tudunk róla, — felelé Dreux-Charollier lovag álmekodva. És csakugyan a házadba férközött egy dörömbölő kisértet, hogy teged halálra ijesztszen? legalább te úgy nezel ki.

— Az éppen nem — felelé a cipész — habár nem kis veszélyesség volt az éjjel házamban.

— Ugyan miféle? kérde a báró.

— Feleségem ma éjjel egy egészséges fiatal ajándékozott meg — felelé a cipész.

— Igazán — kiáltá a két nemes gróf. Gratulálunk!

— Te nem is említetted, hogy kilátásod van családi örömekre.

— No igen, — felelé Lapelle — midőn az én házamba menekültek, ide rejtettem önöket e padlaskamrácskába és sajátkezüleg szolgáltam ki, nehogy házbeliim megtudják az önök jelenlétét. Így hitok maradt aztán önök előtt feleségem örvendetes állapota is. Igen uraim, ma éjjel apa lettem.

(folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

— E. I. Jezvin. Nem tudjuk okát találni, hogy miért nem írsz. Csak nincs bajod?

— Anonymus. Szíves érdeklődését köszönjük. Önöknel nincs újdonság? Várjuk tudósításait. Üdvözlét.

— Kiváncsi. Azt nem árulhatjuk el. Ott van tudósítónk. Köszönet.

— y. — r. Gödöllő. A mulatságokról szívesen hozunk tudósításokat.

— Merkur. Sorsjegye a tegnapi húzáson nem nyert. Az utolsó húzás a fő, akkor 30.000 nyermény sorsoltatik ki, tehát nagyobb a lehetőség, Türelem, rózsát terem.

Butorozott szoba.

Egy esinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Teljesen gyógyít 8 nap alatt, még ha 20 éves is a baj, az elektro-gyógydelejes kereszt.

Szabadalom D. R. G. M 86967. sz. a védve.

Nem kell

volta-kereszt.

Nem kell

volta-kereszt.

Ne adjunk a tetszetősségre.

Ne adjunk a titokzatosságra.

Az elektro-gyógydelejes kereszt oly készülék, mely csúzt, rheumát, neuralgiát, migránt, szivdobogást, fej- és fogfájást, fülzugást, impotentia stb. jótállás mellett, teljes biztossággal gyógyít. Kerjük tehát a volta-kereszt vagy volta-csillaggal nem összetéveszteni és mindenkor hatarozottan az elektro-gyógydelejes csillagot kérni, mely 86967. sz. a. törvényesen védve van.

Elismerő bizonyítványok az összes államoktól megtekintethetők irodánkban. A kisebb készülék csak gyermekeknel és nagyon érzékeny nőknél használható.

Ára a nagyobb készüléknek 3 frt.

„ „ kisebb „ 2 „

A szállítás utánvétel mellett történik.

Főraktár Ujpest és Rákospalota részére Folláth Jakabnál Ujpesten, Arpad-ut 19.

4-5

Értesítés.

Van szerenésém Ujpest és vidéke nagyérdemű hölgyközönségének b. tudomására hozni, miszerint üzletemben Arpad-ut 19. sz. a mai modern kor minden követelményeinek megfelelő a legújabb divatszertint formákban kiállított

tavaszi és nyári női kalapok

a legnagyobb választékban jutányos áron kaphatók.

Számos even át e téren szerzett tapasztalataim által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy az igen t. hölgyközönség legnagyobb igényeinek is minden tekintetben eleget tudok tenni.

Nagy választék francia cápót, széles kalapok, ugy esipkekben mint szalma-ban a legfinomabb kivitelben: bébek-, gyermek- és gyászkalapokban, nagy raktár menyasszonyi és sirkoszorokban.

A n. e. hölgyközönség b. támogatását és bizalmát továbbra is kérve maradok tisztelettel

Mdm. Berner

divatárusnő.

9-10

Vendéglő visszavétel.

Van szerenésém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Attila-utca 4. szám saját házamban levő jó hirnévnek örvendő

vendéglőmet

ujból f. hó 12-én saját kezelésem alá veszem. Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a nagyérdemű közönség minden igényeit kielégítve, becses pártfogását továbbra is kiérdemeljem.

A nagyérdemű közönség b. támogatását kérve maradok kiváló tisztelettel

Máté Ambrus

vendéglős.

2-3